

Arkæologiske strategier 2019-2022

Museum Nordsjællands arkæologiske strategiplan er en del af [museets samlede strategiplan for 2019-22](#). Den arkæologiske del af strategiplanen er her suppleret med beskrivelse af praksis på de enkelte områder.

Indsamlingsstrategi

Indsamling af arkæologiske genstande sker primært ved udgravninger, men også ved hjemtagning af private oldsagssamlinger.

Museets arkæologiske indsamlingspolitik skal ses i relation til kulturarvsarbejdet og til de forskningsmæssige prioriteringer. Mht. kulturarvsarbejdet har museet på det arkæologiske område en forpligtelse til at foretage udgravninger i forbindelse med jord- og anlægsarbejder, når det på grundlag af forundersøgelser, museets forskningsstrategi og de nationale strategier og prioriteringer forventes, at udgravningerne kan bidrage med ny viden. Vi kan i sagens natur ikke være sikre på, hvad de konkrete udgravninger rummer af genstande til indsamling. I forbindelse med de målrettede forskningsgravninger, som museet måtte udføre på grundlag af sin strategiske planlægning, kan indsamlingen til en vis grad planlægges og forudses, hvad angår materialekategori og kvantitet.

Som udgangspunkt hjemtages alt fundmateriale fra de arkæologiske forundersøgelser og udgravninger (flint, sten, keramik, knogler osv.). Efterfølgende kan der foretages en kassation af f.eks. dårligt bevarede genstande, som er uden særlig kulturhistorisk betydning. Kassationen foregår, inden genstandene registreres.

Prøvemateriale fra arkæologiske udgravninger til f.eks. naturvidenskabelige analyser registreres ikke som museumsgenstande, men som prøver. Det gør det formelt set lettere at kassere prøver, der ikke anvendes. Da ophobning af store mængder "gammelt" prøvemateriale på museets magasiner har udgjort et problem, fører museet nu en restriktiv politik for prøvetagning: Prøver skal udtages for at afklare specifikke problemstillinger, og større prøvemængder, som f.eks. jordprøver, skal "aktiveres" i forbindelse med bearbejdning af udgravningens fund og data, ellers kasseres de.

Museet modtager enkeltgenstande og samlinger fra private, når de stammer fra museets geografiske ansvarsområde, herunder genstande, der skal videresendes til danefævvurdering på Nationalmuseet.

Registreringsstrategi

Museets samlinger er én af hjørnestenene i museets virke i forhold til forskning og formidling. Hjørnestenen hviler på et fundament af registrering, hvor digital registrering både er et krav fra Slots- og Kulturstyrelsen og et imperativt redskab i museets brug af samlingen.

Tilvæksten til museets arkæologiske samling sker primært gennem den bygherrefinansierede arkæologiske virksomhed. En mindre, sekundær tilvækst sker gennem detektorfund, som ikke erklæres for Danefæ, samt andre løsfund. Dertil kommer privatsamlinger som rummer genstande med entydig proveniens.

Alle genstande registreres i online-databasen MUD (Museernes Udgravningsdata), hvor oplysningerne er sikret for eftertiden. Oplysningerne skal overføres til SARA, men grundet implementeringen af SARA har overførsel af genstande fra MUD stået stille siden 2015. Ved udgangen af 2021 afventer museet stadig det lovede overførselsmodul. Når SARA bliver brugbart, vil museet sætte gang i dataoverførsel fra MUD til SARA, således at alle registrerede genstande bliver offentligt tilgængelige.

Hovedparten af museets arkæologiske samling er digitalt registreret, dog ligger der et efterslæb på nogle af de store udgravninger, Nivaagaard, Salpetermosen og Orebjerg Enge. Desuden ligger der en stor opgave forude med at registrere den arkæologiske samling fra det tidligere Værløse Museum, som Slots- og Kulturstyrelsen har pålagt Museum Nordsjælland at indlemme i sin samling. Arbejdet er berammet til et år og vil kræve ekstern finansiering.

I forbindelse med de arkæologiske udgravninger skabes der både digitale og analoge registreringer. De digitale registreringer sikres på museets server, hvor der er kontinuerlig backup. De analoge registreringer (A3-planer, lister, noter osv.) opbevares i brandsikre skabe og/eller bevares i form af digitale skanninger.

I strategiperioden tilstræber museet at fotoregistreringen optimeres, således at flere genstande fotograferes i forbindelse med registreringen. Herved kan samlingen opkvalificeres, da et billede er langt mere sigende end en beskrivelse.

Bevaringsstrategi

Museets arkæologiske samlinger opbevares på fire forskellige magasiner i hhv. Hørsholm (to små magasiner), Hillerød og Gilleleje. Forklaringen på dette skal findes i fusionen mellem de tre tidligere Egnsmuseer i 2014. Hvert museum havde sin egen samling, og af pladmæssige og praktiske hensyn er de hidtidige samlinger ikke blevet slået sammen.

Det er ikke muligt med yderligere tilvækst i magasinerne i Hørsholm, og derfor opbevares genstande fra arkæologiske undersøgelser efter 2014 i magasinerne i Gilleleje og Hillerød. Begge magasiner er klimastyrede. Alle genstande vaskes og registreres, før de bliver magasineret.

Overvågning af klima og sikkerhed på magasinerne skærpes; der skal anskaffes dataloggere til hver klimasektion, og det er ønskværdigt, at der også installeres vandalarmer, da ingen af adresserne er sikret mod vandskade.

Der foretages mindre justeringer og deraf følgende rokader af visse genstandsgrupper, så genstandenes brug og historie ikke vægtes højere end omsorgen for forskellige materials opbevaringskrav.

Adgangen til magasinerne for udenforstående personer eller personale indskrænkes i takt med, at oprydning og registrering bliver fuldført. Herefter vil der ikke være behov for større bemanning, og u hensigtsmæssige arbejdspladser på magasinerne nedlægges endeligt.

I strategiperioden påbegyndes forundersøgelser, der på lidt længere sigt - og gerne senest i 2030 - skal munde ud i byggeriet af et større centralmagasin til museets samlinger. Det er ønskværdigt, at Museum Nordsjælland finder en eller flere samarbejdspartnere til projektet.

Forskningsstrategi (uddrag)

I museets første strategiplan for 2015-2018 blev der udpeget forskningsprojekter inden for perioderne ældre stenalder, yngre bronzealder/ældre jernalder og middelalder/renæssance. I disse år brugte museet mange kræfter på at gennemføre fusionen, og forskningstiden kunne derfor ikke prioriteres i det ønskede omfang. Museet formåede dog at overholde de formelle krav fra Slots- og Kulturstyrelsen, således er der publiceret flere videnskabelige artikler inden for de udpegede perioder. Dertil kommer oprettelsen af et egenfinansieret ph.d.-projekt om vådområderne som ressource i ældre jernalder, der blev afsluttet i 2020.

Erfaringerne fra forrige strategiperiode viser, at det er en stor udfordring for den arkæologiske afdeling at kunne planlægge og tildele den ønskede forskningstid, når der samtidig skal gennemføres en lang række udgravninger, som kun sjældent kan planlægges mere end et par måneder i forvejen. For at imødegå denne udfordring arbejder den arkæologiske afdeling intenst med den kortsigtede planlægning, for derigennem at kunne frigive kræfter til de korterevarende forskningsprojekter. De længerevarende projekter udføres, så vidt muligt, hen over vintermånederne, således at også de kan indpasses og planlægges i forhold til udgravningerne.

I strategiperioden fastholdes forskningsprojekter inden for hovedperioderne ældre stenalder, yngre bronzealder og ældre jernalder samt middelalder og renæssance. Dermed kan flere af projekterne fra forrige planperiode videreføres og udvikles. Afhandlingen i forbindelse med ovennævnte Ph.d.-projekt vil enten blive udgivet som en monografi eller som flere artikler, og der vil blive arbejdet videre med flere af de retninger, som er blevet udstukket i afhandlingen.

Museets arkæologiske forskning frem til 2022 fokuserer på tre hovedtemaer:

- **Nordøstsjællandss stenalderfjorde.** Forskningstemaet skal belyse stenaldermenneskenes skiftende livsvilkår, dagligliv og riter i forbindelse med bosættelserne ved stenalderfjordene langs Nordøstsjællands kyster. Den kronologiske ramme er senmesolitikum, dvs. Kongemose- og Ertebøllekultur (ca. 6400-4000 f.Kr.).
- **Yngre bronzealder og ældre jernalder - bopladser, vådområder, håndværk og ressourceudnyttelse.** Forskningstemaet fokuserer på at analysere spørgsmål omkring ressourceudnyttelse, regionalitet og kontinuitet. To kulturelle og landskabsmæssige sfærer er i centrum: bopladsernes strukturelle og dynamiske udvikling på den ene side og vådområderne som ressourceområde og sakralt landskabelement på den anden.
- **Middelalder og renæssance - byen og borgen.** Med udgangspunkt i borgene Søborg og Krogen (det senere Kronborg) og købstæderne Søborg og Helsingør koncentrerer forskningstemaet sig om sammenhænge mellem by og borg set ud fra et arkæologisk materiale.

Projekter vedrørende yngre bronzealder og ældre jernalder videreføres som museets væsentligste arkæologiske forskningsområde, hvad angår tildelingen af årsværk. Dette skyldes, at de fleste af museets udgravninger relaterer sig til disse perioder. Forskningsprojekterne vil perspektivere og opkvalificere undersøgelserne og danne grundlag for faglige prioriteringer.

Det er museets ambition:

- at forskningen opkvalificeres gennem samarbejder med universiteter og andre museer, både nationalt og internationalt.
- at forskningen præsenteres på seminarer, workshops og konferencer, gerne afholdt i museets egne rammer, hvorved museet sætter et nordsjællandsk præg på den generelle diskurs inden for arkæologien.
- at der publiceres mindst: 1-2 monografi(er), 5 fagfællebedømte artikler i internationale tidsskrifter og 7 fagfællebedømte artikler i nationale tidsskrifter.
- at der i løbet af 10-15 år er publiceret artikler og monografier i så stort et omfang, at man udefra kan få et solidt og opdateret indblik i Nordsjællands forhistorie.
- at forskningsresultaterne er en af grundstenene i museets formidling i populærvidenskabelige artikler, foredrag og udstillinger.

Fremdriften og afviklingen af de forskellige projekter udmøntes på årlig basis i handleplanerne. Overordnet sigtes der mod mulig publicering af ph. d. afhandlingen som monografi i starten af perioden, og monografien over udgravningerne i Salpetermosen i slutningen af perioden. Artiklerne forventes publiceret løbende med ca. tre om året.

Formidlingsstrategi (uddrag)

Museum Nordsjællands formidling står overfor en omfattende udvikling, både mht. udstillinger og skoletjenesten. Samtidig er der skabt en ny samarbejdsplatform, vi kan bruge som afsæt for museets formidling: Nationalpark Kongernes Nordsjælland.

Det primære sats i de kommende år er etablering af nye udstillinger (og opgradering af de eksisterende). Museum Nordsjælland har mange små udstillingssteder, hvoraf flere er ufokuserede og forældede. Det vil vi ændre, så hver af de tre hovedbyer, Gilleleje, Hillerød og Hørsholm, får hver deres museer med fokuserede og moderne udstillinger, som tager udgangspunkt i den lokale kulturhistorie. Der er tale om store og ambitiøse projekter, som vil lægge beslag på mange kræfter i de kommende år. Det vil naturligvis ske på bekostning af andre formidlingsaktiviteter som f.eks. særudstillinger, og det vil også begrænse antallet af nye formidlingsprojekter, museet kan søsætte eller engagere sig i.

Udviklingen af den levende og publikumsinddragende formidling står højt på prioriteringslisten. Meget fungerer allerede rigtig godt, f.eks. vores markeder og de mange foredrag og ture, museets medarbejdere afholder. Der er også fokus på, at børnene kan lege sig ind i historien i den opgraderede udstilling på Hillerød Bymuseum, et princip der skal videreføres i de nye museer, vi projekterer. Her skal den levende, aktiverende og vedkommende formidling i det hele taget være i højsædet.

Når vi taler levende formidling, så er museets skoletjeneste uomgængelig. Museet har udvidet og udviklet sine undervisningstilbud betydeligt de senere år, og det arbejde skal fortsættes og styrkes. Skoletjenesten skal naturligvis også være en integreret del af de nye museer, hvad angår muligheder og faciliteter.

Arkæologiske udstillinger

Hørsholm

Museet har indtil udgangen af 2021 vist den permanente udstilling "Stenalderjægerne fra Nivå" på Hørsholm Egns Museum, hvor der bl.a. var udstillet tre velbevarede grave fra bopladser ved Nivåfjorden. Ved årsskiftet 2021-2022 erstattes udstillingen af en særudstilling om Hirschholm Slot og Struensee.

Elværket i Hillerød

Elværket ligger centralt i Hillerød i tilknytning til museets kontorbygning, der rummer museets administration og arkæologiske afdeling. Begge bygninger ejes af Hillerød Kommune. Elværket er velegnet til udstillingsbrug, men arealet er begrænset. Hovedrummet på ca. 165 m² har hidtil været brugt anvendes til skiftende arkæologiske udstillinger. I sidefløjene er der kontorer og lokale til undervisningsbrug. Nogle af kontorerne kan ret let indlemmes i udstillingsarealet, så det forøges til ca. 255 m². Yderligere udstillingsareal kunne måske opnås ved at indskyde et dæk i en del af det højloftede udstillingsrum, så det samlede nettoareal vil være omkring 300 m². Herudover vil der stadig være arealer til billetsalg og museumsbutik samt undervisningslokale foruden servicefaciliteter. En sådan løsning vil skabe et fornuftigt udstillingsareal til et relativt beskedent beløb.

Det er planen, at Elværket i fremtiden skal rumme museets arkæologiske udstilling med en række væsentlige nedslagspunkter fra Nordøstsjælland forhistorie, herunder stenalderfundene og gravene fra Nivå, der flyttes fra museet i Hørsholm.

I løbet af strategiperioden vil mulighederne for en ombygning af Elværket blive undersøgt, og afhængigt af udviklingen i de øvrige udstillingsplaner, vil der mod slutningen af strategiperioden blive udarbejdet et detaljeret projektforslag med visionsoplæg, forretningsplan mm.

I mellemtiden vil Elværket blive anvendt til særudstillinger og arrangementer med arkæologiske emner. Der foretages også en vis opgradering af lokalerne i det omfang, det er foreneligt med den langsigtede planlægning. Bl.a. flyttes billetsalg og museumsbutik til et særskilt rum.

Kulturhavn Gilleleje

På biblioteket i Kulturhavnen har museet en lille afdeling med montrere og interaktiv skærmformidling, der også anvendes til skiftende arkæologiske udstilling, f.eks. om aktuelle udgravninger på egnen.

Formidlingscontainer

I forbindelse med udgravningerne i Favrholt, Hillerød Syd, fik museet i 2020 indrettet en formidlingscontainer, kaldet "Kulturspot". I 2022 bliver der sat solceller på taget af containeren, så den kan fungere uafhængigt af ekstern strøm. Containeren skal være en sikker ramme omkring "pop-up" udstillinger, som dermed kan komme ud til publikum på steder, hvor vi normalt ikke kommer, som f.eks. havnene i Gilleleje, Rungsted eller Hundested eller parkeringspladserne ved skovene, hvor mange kommer i weekenderne. Eller måske et helt andet sted, hvor der skal være et kortere arrangement med mange mennesker.

Udstillinger i byrummene

Siden 2020 har museet lagt økonomi og kræfter i skiftende udendørs fotoudstillinger, som har været vist i Hillerød, Rungsted, Gilleleje, Helsingør og Helsingør. Udstillingerne har fokuseret på arkæologiske fund, hvoraf en del har været de nyeste arkæologiske fund fra f.eks. Salpetermosen ved Hillerød og Troldebakkerne ved Helsingør, mens andre har været ældre fund. Udstillingerne når ud til de mange mennesker, som har deres gang omkring havnene eller gågaderne i museets område. Udstillingerne vil fortsætte med nye temaer i 2022 og fremover.

Skoletjenesten

Skoletjenesten er central for museets formidling. Gennem museumsundervisningen kommer vi i kontakt med mange børn, der bliver ambassadører for museet og kulturhistorien. Samtidig har vi som museum en unik mulighed for at supplere skolernes undervisning med et andet læringsrum med genstande, oplevelser og fordybelse, ligesom vi kan indgå i lærende partnerskaber med skolerne omkring Den åbne skole. Derfor vil Museum Nordsjælland gerne kunne tilbyde en bred vifte af kvalificerede undervisningstilbud til grundskoler og ungdomsuddannelser inden for museets kompetenceområder.

Museets skoletjeneste lægger vægt på det ikke-boglige, materielle og taktile udgangspunkt og de særlige rum, museets udstillinger og bygninger er. Undervisningen på Museum Nordsjælland skal tilbyde andre

måder at gå til det faglige stof på og give andre rammer for fælles oplevelser, sociale relationer mm. i forhold til det klasseværelse og de rammer, som eleverne normalt bliver undervist i.

Museets skoletjeneste vil i strategiperioden rette fokus mod følgende områder:

- Udvikling af nye skoletjenesteforløb
- Sammentænkning af undervisningstilbud
- Udvidelse af medarbejderstaben
- Bedre fysiske rammer

Udvikling af nye skoletjenesteforløb

Museet skal fortsat udvikle nye skoletjenesteforløb og kvalificere indholdet af eksisterende skoletjenesteforløb i samarbejde med lærere, så indhold og form vedbliver at være relevante. Det vil blandt andet ske ved tæt dialog med lokale skoler og ungdomsuddannelser. Skoletjenesten vil også være i tæt dialog med vores samarbejdskommuner med henblik på formaliserede partnerskaber med kommunerne. Derudover vil skoletjenesten medvirke til at udvikle undervisningstilbud i relation til Parforcejagtlandskabet i Nordsjælland.

Samtænkning af undervisningstilbud

Der skal ske en samtænkning af de samlede undervisningstilbud, når der udvikles skoletjenestetilbud i forbindelse med museets forskellige udstillingssteder og aktiviteter, så tilbuddene supplerer hinanden og har en ensartet høj kvalitet, der også er geografisk dækkende for museets tre hovedkommuner. Samlet skal museet have tilbud til alle klassetrin og et bredt udsnit af ungdomsuddannelserne.

Udvidelse af medarbejderstaben

For at imødekomme efterspørgsel og bevare kvaliteten i vores skoletjenesteforløb skal skoletjenestens medarbejderstab udvides, f.eks. med studentermedhjælpere, der kan stå for afvikling af nogle af forløbene.

Bedre fysiske rammer

De fysiske rammer om skolebesøget skal på plads, så de underbygger den gode oplevelse. Der lægges vægt på, at eleverne bliver fortrolige med udstillingerne, og ikke kun særlige undervisningslokaliteter. Det tilstræbes derfor, at der bliver garderobe med plads til tasker og overtøj, og at der skabes rammer, hvor eleverne kan spise frokost før eller efter et forløb. Når der laves udstillinger, skal mulighederne for at have større grupper/ klasser i udstillingerne tænkes med.

Publikationer

Museet fastholder udgivelsen af sin årbog "Alle Tiders Nordsjælland" i uændret form. Dog vil udvalgte artikler fremover bringes på en form, så de kan godkendes som egentlige forskningsartikler, uden at det går ud over tilgængeligheden.

Planerne om et fælles digitalt baseret forskningstidsskrift for de fire nordsjællandske kulturhistoriske museer – Furesø Museer, Museerne Helsingør, Rudersdal Museer og Museum Nordsjælland – er blevet realiseret, og det første nummer af tidsskriftet GRANSK blev lanceret i 2019.

Museet planlægger at udgive en monografi om de arkæologiske undersøgelser i forbindelse med anlæggelsen af supersygehuset i Hillerød – det vil nok blive aktuelt i 2021 eller 2022.

Hjemmeside og SoMe

I 2017-2018 er der arbejdet intenst på at synliggøre museet og udstillingerne på de digitale platforme. Vi er nu til stede på "Google My Business" med alle vores udstillingssteder, hvor oplysningerne løbende opdateres. I 2018 har et eksternt firma gennemgået museets synlighed, som er ganske tilfredsstillende i forhold til, at museet dukker op på første søgeside på f.eks. Google, når der søges på de forskellige udstillingssteder eller arrangementer. Dette arbejde fortsættes i strategiperioden. Der skal desuden arbejdes videre med at synliggøre museet på andre platforme som f.eks. Tripadvisor, Instagram og Facebook.

Museets hjemmeside opfylder ikke længere de behov, der er til brugervenlighed. Derfor skal hjemmesiden relanceres, så brugeroplevelse, formidling af projekter, viden og det daglige arbejde understøttes af informationsarkitektur, funktionalitet, indhold og design. Vi arbejder med en datadreven udvikling af hjemmesiden. Alle fagligheder skal inddrages i udvikling af indholdet og den målrettede formidling til forskellige brugergrupper.

Arkæologi som værdiskabende element for bygherrer

Museet afsøger altid mulighederne, for at bygherren kan inddrage de arkæologiske resultater i sin egen branding af byggeriet eller anlægsarbejdet. Det sker f.eks. ved:

- Særudstillinger i fremtidigt byggeri.
- Planche- og fotoudstillinger.
- Åbent hus-arrangementer.
- On site formidling.
- Rundvisninger.
- Fremstilling af bøger eller brochurer.
- Deltagelse i bygherrernes arrangementer med foredrag og fremvisning af fund

Administrationsstrategi

Museum Nordsjælland er en forvaltningsmyndighed, som for ni kommuner gennemgår lokalplansforslag, bygge- og anlægssager, kommuneplanforslag mm. med henblik på at varetage kulturhistoriske interesser.

Arkæologisk dækker museet Allerød, Furesø, Fredensborg, Gribskov, Halsnæs, Helsingør, Hillerød, Hørsholm og Rudersdal kommuner. Vedrørende nyere tid dækker museet alene kommunerne Allerød, Fredensborg, Gribskov, Hillerød og Hørsholm, idet Furesø, Halsnæs, Helsingør og Rudersdal kommuner har deres egne museer for nyere tid.

Museum Nordsjælland forvalter administrationen i henhold til bestemmelserne i Museumslovens kapitel 8, §23 og §25 med udgangspunkt i Slots- og Kulturstyrelsens vejledninger for det arkæologiske forvaltningsområde.

Forvaltningsarbejdet kræver store personaleresurser. Forvaltningen er lagt i museets afdelinger for henholdsvis arkæologi og nyere tid med et bredt og åbent samarbejde omkring de emner, der går på tværs af tid og afdelinger.

Ovenpå sammenlægningen af de tre tidligere museer skulle forvaltningen ensrettes. Dette mål blev nået i den foregående strategiperiode, og i perioden 2019-2022 sigtes der derfor mod et mere overordnet mål: At anvendelsen af resurserne til administration og sagsbehandling løbende vurderes og optimeres, så der skabes mest mulig administration for pengene. Museet vil i strategiperioden desuden arbejde på at styrke samarbejdet med kommunernes forvaltninger, så vi fortsat kan sikre en tidlig inddragelse i udarbejdelsen af lokalplaner, arkitekturpolitik, udpegning af kulturmiljøer og lignende.

Museet vil skabe større synlighed omkring kapitel 8-arbejdet for dermed at øge bevidstheden omkring den faste kulturarv. Det vil vi blandt andet gøre ved formidling på digitale platforme og gennem aktiv deltagelse med debatindlæg og artikler i lokalaviser og andre medier.

Administrationens kerne

Museum Nordsjælland forvalter administrationen i henhold til bestemmelserne i Museumslovens Kap 8, §23 og §25, med udgangspunkt i Kulturstyrelsens vejledninger for det arkæologiske forvaltningsområde.

Museet opdeler de forskellige typer af henvendelser i en række kategorier, og journaliserer dem derefter:

- Museumssager. Sager, der journaliseres med museets akronym og et fortløbende nummer. Første nummer for det fusionerede Museum Nordsjællands arkæologiafdeling var MNS50001.
Museumssager dækker over:
 - Sager med forundersøgelser og/eller udgravninger, eller som forventes at føre til én af de to.
 - Sager med registrering af anlæg eller genstande, eller efterretninger omkring samme.
- Museumslovssager. Sager, hvor museet svarer med en udtalelse eller opretter et notat. Eksempler på dette er forespørgsler, jordvarmeanlæg, nedsivningsanlæg, solfangere på jorden mv. Også

lokalplanssager, kommunalplaner og lign. falder i denne kategori.

- Orienteringssager. Sager, der er en orientering om en afgørelse fra kommunen, som museet *ikke* skal besvare, medmindre vi har indsigelser. Typiske sager er byggesager, landzonetilladelser, dispensationer af forskellig slags, oprensning af søer, skovbyggelinjer, søbyggelinjer, osv.

De forskellige typer af sager kan opgraderes efter behov – men aldrig nedgraderes. Et eksempel på en opgradering kunne være følgende: En byggesag kommer ind med byggesagslisterne, hvor den indgår på lige fod med andre byggesager. Museet mener at byggesagen kan risikeres at berøre fortidsminder og opgraderer den nu til en museumslovssag. Siden ender sagen med en arkæologisk forundersøgelse og opgraderes i den sammenhæng til en regulær museumssag.

Opdelingen af sager skal sikre en tidsmæssig smidighed i systemet, således at ikke alle sager gennemgår en tidskrævende registrering, men at muligheden foreligger, hvis der sker en udvikling i den givne sag. Samtidig overholder museet de forvaltningsmæssige forpligtigelser i forhold til gældende lovgivning, og kan, til hver en tid, levere et overblik over indeværende års sager til "Danske Museer i tal."

Bygherrefinansierede undersøgelser

Forundersøgelser og udgravninger forud for anlægs- og jordarbejder udgør en væsentlig del af Museum Nordsjællands arkæologiske virke. Undersøgelserne finansieres af både offentlige og private virksomheder, og det er vigtigt, at museet optræder professionelt og imødekommende over for de forskellige aktører.

Indgangen til de fleste undersøgelser vil være den personlige kontakt, hvor bygherren, eller dennes kontaktperson, henvender sig til museet, med henblik på afklaring af eventuelle arkæologiske problemstillinger forud for igangsætning af anlægsarbejde. I nogle tilfælde foreligger der allerede en anbefaling af en arkæologisk forundersøgelse i forbindelse med en given miljøvurdering eller lokalplan, men ofte kommer den første kontakt forud for planarbejdet.

I forløbet fra den indledende kontakt, over en arkivalsk kontrol og frem mod en eventuel anbefaling af forundersøgelser, og måske endda efterfølgende udgravninger, er det vigtigt, at museet sikrer bygherren den bedst mulige vejledning i forhold til kulturhistoriske, økonomiske og tidsmæssige perspektiver, samt værdiskabende elementer og eventuel friholdelse af områder.

I forbindelse med udgravningerne, er museet forpligtet til at præstere på højt fagligt niveau, så det videnskabelige potentiale udnyttes til fulde, og hvor der løbende sker en intern evaluering af udgravningens opnåede resultater. Den efterfølgende afrapportering skal ligeledes afspejle et højt fagligt niveau, hvor det klart fremgår, hvad det videnskabelige udbytte af udgravningen har været.